

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
ZA 2020 ROK

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W RADYMNIE

Radymno, Luty 2021 r.

Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz.821) reguluje w sposób kompleksowy zasady wspierania rodziny, pieczy zastępczej i postępowania adopcyjnego. Określa zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Jej regulacje skupiają się na rodzinie i dziecku przez uznanie, iż skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Ustawa wprowadziła nowe instytucje w zakresie pieczy zastępczej i zasady wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Powołano asystentów rodziny, których zadaniem jest prowadzenie pracy z rodziną przeżywającą trudności. Wprowadzono zmiany w zakresie dotychczas istniejących placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz w zakresie finansowania pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 ww. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej **do zadań własnych gminy należy:**

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny; tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 2) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 3) finansowanie :
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 4) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 5) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3 wyżej cytowanej ustawy;
- 6) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Sprawozdanie ma na celu przedstawienie działań podejmowanych w zakresie wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej w 2020 r. a także wskazanie istniejących problemów, potrzeb i dalszych kierunków działań w tym obszarze.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie

z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie realizuje zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na podstawie Zarządzenia Nr 96/2018 Wójta Gminy Radymno z dnia 14 czerwca 2018 r. w sprawie wyznaczenia podmiotu właściwego do realizacji zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny

Wskazana na wstępie ustawa zobligowała samorząd gminy do opracowania i realizacji 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny:

- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Radymno na lata 2018 – 2020 został uchwalony Uchwałą Nr LIII/33/2018 Rady Gminy Radymno z dnia 25 maja 2018 r.

Program wsparcia rodziny ma na celu prowadzenie i rozwój działań w zakresie wzmocnienia funkcji rodziny, głównie natury opiekuńczo-wychowawczej oraz zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowej, a także przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. Wieloaspektowa praca z rodziną naturalną, ochrona odpowiedniego poziomu życia rodziny oraz rozwój specjalistycznego wsparcia pozwoli na ograniczenie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Karta monitoringu Gminnego Programu Wspierania Rodziny za rok 2020 stanowi załącznik do sprawozdania.

Praca z rodziną

Podstawowym zadaniem gminy jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tej funkcji. Ustawa wprowadziła funkcję asystenta rodziny, który ma pomóc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wspierać w prowadzeniu domu i ich codziennych czynnościach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie w ramach realizacji tego zadania zatrudnia 1 asystenta rodziny na pełnym etacie. Zatrudnienie asystenta rodziny dofinansowane było w 2020 roku w ramach resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2020”.

Koszt wynagrodzenia w tym dodatkowe wynagrodzenie roczne asystenta rodziny w 2020 r. wraz z pochodnymi wyniósł:

Wydatkowana kwota ogółem na wynagrodzenie oraz pozostałe koszty zatrudnienia asystenta rodziny (1 etat)	52 383, 63 zł
<ul style="list-style-type: none"> Finansowanie z budżetu gminy <p style="text-align: center;">50 683, 63 zł</p>	w tym: - wynagrodzenie 47 595, 04 zł, - ekwiwalent za odzież 453,33 zł, - dojazdy 765,00 zł - szkolenia 320,00 zł - odpis na ZFŚS 1 550, 26 zł
<ul style="list-style-type: none"> Finansowanie z budżetu państwa w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2020” 	1 700, 00 zł

W 2020 roku świadczeniami z pomocy społecznej zostało objętych 193 rodzin z dziećmi.

Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego pomocą objęto 14 rodzin, w tym 3 rodzin niepełnych i 5 rodzin wielodzietnych.

W związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie w przypadku 4 rodzin prowadzona była procedura „Niebieskie Karty”.

W 2020 r. w przypadku 2 rodzin 2 dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej, w tym z jednej, w której był przydzielony asystent rodziny.

W 3 rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny został zastosowany nadzór nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej nad dziećmi przez kuratora społecznego i zawodowego.

Uzupełnieniem pracy socjalnej w odniesieniu do rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze była pomoc i wsparcie asystenta rodziny, który w 2020 r. obejmował wsparciem łącznie 9 rodzin (mających na utrzymaniu 17 dzieci).

Praca z rodzinami prowadzona jest w oparciu o plan pracy z rodziną.

Wsparciem byli objęci rodzice biologiczni:

- dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej – Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Jarosławiu (1 rodzina);
- zamieszkujący wraz z dziećmi na terenie gminy Radymno (8 rodzin).

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCA Z USŁUG ASYSTENTA RODZINY W 2020 ROKU	
OKRES TRWANIA WSPÓŁPRACY	LICZBA RODZIN
do 3 miesięcy	1
powyżej 3 do 12 miesięcy	2

powyżej 1 roku	6
Razem:	9

W 2020 roku asystent rodziny podjął współpracę z 3 nowymi rodzinami a zakończył współpracę z 2 rodzinami.

W miesiącu lutym 2020 r. z jedną rodziną zakończył współpracę ze względu na osiągnięcie celów i usamodzielnienie się rodziny, którą objął kilku miesięcznym monitoringiem, w listopadzie 2020 r. z jedną rodziną zakończył współpracę w związku ze zmianą miejsca zamieszkania członków rodziny i tym samym właściwości OPS i objęcia tej rodziny opieką przez inny ośrodek.

Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę, w tym:	2
ze względu na osiągnięcie celów	1
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0
ze względu na brak efektów	0
ze względu na zmianę metody pracy	1

Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, w tym:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo- wychowawczej.

Asystent rodziny jest przyznany rodzinie za jej zgodą, dorośli członkowie rodziny podpisują zgodę na współpracę. Intensywność pracy z rodziną charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem w zależności od analizowanego przedziału czasowego. Pierwsze miesiące współpracy wymagają największego zaangażowania, zarówno asystenta, jak i poszczególnych członków rodziny. Początki pracy asystenta obejmują rozpoznanie potrzeb klientów i ocenę sytuacji rodziny z perspektywy jej członków oraz obiektywną diagnozę potrzeb i potencjalnych możliwości rodziny. Działania te skutkują stworzeniem planu pracy z rodziną. Stopniowa realizacja zadań wynikających z planu pracy z rodziną prowadzi z czasem do usamodzielniania się rodzin i minimalizowania roli asystenta. Wówczas asystent monitoruje działania rodziny dokonując ich okresowej oceny, aż do bezpiecznego poziomu usamodzielnienia się rodziny. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, które

umożliwią jej wychowywanie dzieci. Podstawowym zadaniem asystenta jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Średni czas pracy asystenta z rodzinami wynosi od 1 do 3 godzin podczas wizyt i spotkań średnio 1 raz w tygodniu.

Najważniejszą rolą asystenta rodziny jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego rodziców, pomoc w rozwiązaniu problemów rodziny, w takim stopniu, aby wychowujące się w tej rodzinie dzieci miały warunki do bezpiecznego życia i wszechstronnego rozwoju.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: - bezpośrednią pracę z rodzicami, - bezpośrednią pracę z dziećmi, - działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz - organizację własnej pracy.

Mówiąc o funkcji asystenta rodziny można wyodrębnić - funkcję wsparcia psychiczno- emocjonalnego, opiekuńczą, doradczą, diagnostyczno- monitorującą, mediacyjną, wychowawczą, motywująco - aktywizującą oraz koordynacji działań skierowanych na rodzinę.

PROWADZONA PRACA ASYSTENTA RODZINY W 2020 ROKU		
ILOŚĆ PRACY BEZPOŚREDNIEJ Z RODZINAMI (wejścia w środowisko rodzinne)	ILOŚĆ PRACY POŚREDNIEJ Z RODZINAMI- GOPS, placówki szkolne, sądy, przychodnie zdrowia, poradnie zdrowia psychicznego, PCPR, Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne, SOS-W, OREW, Starostwo Powiatowe, RPO-T, Dom Matki i Dziecka, OWI (asystowanie z nimi i na ich rzecz)	ILOŚĆ PRACY ZDALNEJ Z RODZINAMI (kontakty telefoniczne z rodzinami w okresie epidemii)
124	199	65

Dla osiągnięcia lepszych efektów utrzymywany jest stały kontakt bezpośredni i telefoniczny z pracownikami i placówkami współpracującymi w celu uzyskania jak najbardziej kompletnej wiedzy na temat dzieci i rodzin, z które są objęte wsparciem asystenta rodziny :

- a) współpraca i konsultacje z pedagogami oraz wychowawcami klas, dyrektorami szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie gminy i miasta Radymno oraz miasta Jarosław, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno- Wychowawczym w Przemyślu, Ośrodkiem Rehabilitacyjno- Edukacyjno- Wychowawczym w Jarosławiu,

- b) współpraca z Sądem Rodzinnym, Kuratorami Zawodowymi i Społecznymi Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej nr. 1 w sprawach rodzinnych i nieletnich Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Jarosławiu,
- c) współpraca ze służbą zdrowia – lekarze rodzinni, pediatrzy, lekarze specjaliści, pielęgniarki, położne,
- d) kontakt, konsultacje z Poradnią Zdrowia Psychicznego w Jarosławiu i Przemyślu,
- e) współpraca z pracownikami socjalnymi tut. OPS-u,
- f) współpraca z Policją- Komisariat Policji w Radymnie,
- g) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Jarosławiu,
- h) współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu,
- i) współpraca i konsultacje z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Jarosławiu (pedagogzy, psychologzy, logopeda),
- j) współpraca z Regionalną Placówką Opiekuńczo-Terapeutyczną w Jarosławiu,
- k) kontakt, konsultacje z Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Jarosławiu,
- l) współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radymnie.

Praca pośrednia z rodzinami przez asystenta rodziny prowadzona była poprzez wspólne spotkania z nimi, towarzyszenie im oraz realizowanie działań na ich rzecz w placówkach i instytucjach:

MIEJSCA REALIZOWANEJ PRACY POŚREDNIEJ	ILOŚĆ PRACY POŚREDNIEJ W POSZCZEGÓLNYCH PLACÓWKACH
• Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej/ Urząd Gminy Radymno	75
• Poradnia Zdrowia Psychicznego w Jarosławiu i Przemyślu	7
• Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Przemyślu	7
• Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radymnie	18
• Placówki Opieki Zdrowotnej, Poradnie Specjalistyczne na terenie województwa podkarpackiego	12
• Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Jarosławiu	8
• Sąd Rejonowy w Jarosławiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich	13
• Placówki Szkolne (szkoły podstawowe, średnie) w gmina i miasto Radymno, Jarosław	17
• Komisariat Policji w Radymnie	2
• Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jarosławiu	15
• Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu	2
• Punkt Darmowej Pomocy Prawnej w Jarosławiu	3

• Regionalna Placówka Opiekuńczo- Terapeutyczna w Jarosławiu	4
• Ośrodek Wczesnej Interwencji w Jarosławiu	10
• Dom Matki i Dziecka w Przemyślu	1
• Gminna Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radymnie	5
Razem:	199

W marcu 2020 roku przed asystentami rodziny stało nowe wyzwanie polegające na przeciwdziałaniu zakażeniu się rodzin nowym wirusem SARS-COV-2 i wsparcie ich w przypadku zachorowania na wywołaną przez niego chorobę o nazwie COVID-19.

W związku z wystąpieniem sytuacji związanej ze stanem epidemii i rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-COV- 2 na terenie kraju w miesiącach od marca do sierpnia 2020 r. bezpośredni kontakt z rodzinami był ograniczony na rzecz pracy zdalnej i kontaktu telefonicznego oraz spotkań w siedzibie urzędu z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i ochrony osobistej.

Do głównych zadań asystenta w sytuacji zagrożenia lub zakażenia wirusem SARS-COV-2 należało w szczególności:

- monitorowanie sytuacji rodzin będących pod opieką, czy są zdrowe, czy nie powinny skorzystać z konsultacji lekarskiej i czy nie są poddane kwarantannie,
- prowadzenie działań edukacyjnych związanych z zachowaniem zasad higieny wskazanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego,
- wsparcie rodzin w kontaktach z instytucjami, przychodniami, szkołami i urzędami,
- udzielanie pomocy w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb życiowych, w tym dotyczy to żywności i środków czystości,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodzin.

W ramach realizowanej pracy i udzielanego wsparcia asystent pomagał i towarzyszył między innymi w:

- przygotowaniu i złożeniu pism urzędowych w określonych instytucjach,
- nawiązywaniu kontaktów z pracownikami innych instytucji, poradni specjalistycznych czy organizacji pozarządowych,
- zwiększaniu motywacji klientów do poszukiwania pracy czy podnoszenia kwalifikacji zawodowych,

- zwiększaniu motywacji do podjęcia terapii uzależnień, terapii rodzinnej czy regularnego zażywania leków,
- organizowaniu wsparcia materialnego,
- rozwiązywaniu codziennych trudności poprzez zwiększenie kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych, gospodarowania czasem,
- poprawianiu relacji rodzinnych,
- podnoszeniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz budowaniu autorytetu rodziców,
- podnoszenia poziomu higieny członków rodziny oraz estetyki wyglądu mieszkania,
- wzroście umiejętności gospodarowania budżetem domowym.

W 2020 roku w rodzinach, z którymi realizowana była praca, asystent pomagał oraz towarzyszył w realizacji działań i wykonywania obowiązków na rzecz domu i rodziny, którymi efektami było:

1) Wyrobieniu dokumentów – efekt:

- Wyrobienie dowodu osobistego -2 osoby,
- Zameldowanie członka rodziny- 1 osoba,
- Wyrobienie dokumentów dla dziecka (akt urodzenia, nadanie numeru PESEL.)

2) Przygotowaniu i złożeniu w danej instytucji pism urzędowych różnego typu: podań, wniosków, pozwów sądowych, odwołań, formularzy – efekt:

- Uzyskanie opinii psychologiczno-pedagogicznej dla dziecka -1 osoba,
- Uzyskanie orzeczenia o niezdolności do pracy z ZUS - 1 osoba,
- Uzyskanie decyzji o przyznaniu renty socjalnej – 1 osoba,
- Złożenie wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności – 4 osoby,
- Uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności dzieci - 1 osoba,
- Uzyskanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osoby dorosłej – 3 osoby,
- Zgłoszenie objęcia przez ZUS ubezpieczeniem zdrowotnym członków rodziny – 1 rodzina,
- Złożenie wniosku o ustalenie dalszego prawa do renty rodzinnej na dziecko do ZUS – 1 rodzina,
- Złożenie odwołania do ZUS w sprawie orzeczenia komisji lekarskiej i przyznania renty socjalnej – 1 osoba,
- Pozyskanie wyższej kwoty alimentów na dzieci od drugiego rodzica – 1 rodzina,
- Złożenie u komornika sądowego wyroku alimentacyjnego - 1 rodzina,

- Pozyskanie świadczeń z Działu Świadczeń Rodzinnych (zasiłki rodzinne- 6 rodzin, świadczenia wychowawcze- 1 rodzina, jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka- 1 rodzina, świadczenie dobry start- 5 rodzin, fundusz alimentacyjny- 2 rodziny, zasiłek pielęgnacyjny- 2 rodziny, świadczenie pielęgnacyjne – 1 rodzina) - 9 rodzin,
- Złożenie wniosku o stypendium szkolne - 3 rodziny,
- Złożenie podań o pomoc finansową w formie zasiłków z Działu Pomocy Środowiskowej (zasiłki okresowe, zasiłki celowe, świadczenie na zakup żywności lub posiłku, świadczenie na dożywianie dzieci w szkole, zasiłki stałe) – 9 rodzin,
- Otrzymanie dodatku mieszkaniowego - 1 rodzina,
- Złożenie w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej wniosku o wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego - 1 rodzina,
- Złożenie wniosku w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej wniosku o badanie dziecka, objęcie dzieci pomocą psychologiczno-pedagogiczną i wydanie opinii – 3 rodziny,
- Złożenie w Sądzie Rodzinnym wniosku o zgodę na urlopowanie dziecka do domu rodzinnego z RPO-T w weekendy, dni świąteczne, dni wolne od nauki szkolnej i wakacje - 1 rodzina,
- Złożenie wniosku o zwolnienie z kosztów pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-terapeutycznej – 1 rodzina,
- Wystąpienie do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny – 1 rodzina,
- Sporządzenie informacji do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich dotyczących sytuacji rodzin w kwestii spraw opiekuńczo-wychowawczych – 4 pisma,
- Złożenie deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi – 8 rodzin,
- Złożenie wniosku o udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość- 3 osoby.

3) Nawiązaniu kontaktów z innymi pracownikami instytucji społecznych, poradni specjalistycznych, organizacji pozarządowych – efekt:

- Udział w rozprawie w Sądzie Rodzinnym (wydanie/zmiana zarządzeń opiekuńczych) - 2 rodziny
- Udział w rozprawie o przywrócenie władzy rodzicielskiej – 1 rodzina,
- Prowadzenie monitoringu Procedury Niebieskiej Karty – 3 rodziny,
- Udział w Grupach Roboczych Gminnego Interdyscyplinarnego Zespołu w Radymnie – 2 posiedzenia,
- Wydanie opinii o rodzicu biologicznym dla Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka w RPO-T w Jarosławiu – 2 opinie,
- Konsultacje z pracownikami placówki opiekuńczo - terapeutycznej - 1 rodzina,
- Konsultacje z pedagogami szkół - 3 rodziny,
- Konsultacje z dyrektorami szkół - 4 rodziny,
- Kontakty z wychowawcami klasy uczniów – 7 rodzin,
- Konsultacje z psychologiczno-pedagogiczne - 3 dzieci,

- Konsultacje z radcą prawnym – 3 osoby,
- Konsultacje z kuratorem zawodowym i społecznym – 3 rodziny,
- Konsultacje z Sądem Rejonowym III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich - 2 rodziny,
- Współpraca z pracownikami socjalnymi - 9 rodzin,
- Konsultacje logopedyczne – 2 rodziny,
- Pobyt na Psychiatrycznym Oddziale Dziennym – 1 osoba.

4) Organizowaniu wsparcia materialnego w postaci nowej i używanej odzieży, mebli, artykułów szkolnych, sprzętu gospodarstwa domowego – efekt:

- Pozyskanie pomocy rzeczowej ze strony środowiska lokalnego (ubrania, meble, sprzęty gospodarstwa domowego) - 4 rodziny,
- Pozyskanie pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014- 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) - 6 rodzin.

5) Rozwiązywaniu codziennych trudności poprzez zwiększanie kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych – efekt:

- Podniesienie umiejętności załatwiania spraw urzędowych – urząd, sąd, szkoła, poradnie, ośrodek pomocy społecznej – 9 rodzin,
- Podniesienie umiejętności w organizacji dnia codziennego - 9 rodzin,
- Utrzymanie porządku w mieszkaniu – 8 rodzin,
- Dopilnowanie dzieci w realizowaniu obowiązków szkolnych - 6 rodzin,
- Uczestnictwo dzieci w zajęciach przedszkolnych - 1 rodzina,
- Zapisanie dzieci do przedszkola – 2 dzieci.

6) Podnoszeniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, budowaniu autorytetu rodziców - efekt;

- Zwiększenie zaangażowania w aktywne spędzanie czasu z dzieckiem: zabawy ruchowe, spacer, zabawy plastyczne, zabawy logopedyczne, gry planszowe i edukacyjne – 3 rodziny,
- Realizacja bonu turystycznego – 1 rodzina,
- Zapewnienie dziecku odpowiednich warunków socjalno-bytowych podczas urlopowania dziecka do domu z RPO-T – 1 rodzina,
- Uczestnictwo w wywiadówkach, kontakt z wychowawcami, udział w zebraniach i spotkaniach w szkole - 7 rodzin,
- Uzyskanie dostępu do dziennika elektronicznego – 6 rodzin,
- Uświadomienie problemów oraz zagrożeń - 9 rodzin,
- Uwrażliwienie na potrzeby rozwojowe i bytowe dzieci- 9 rodzin,
- Zwiększenie wiedzy na temat faz rozwojowych dzieci – 9 rodzin,
- Zwiększenie dbałości o kultywowanie tradycji i zwyczajów rodzinnych integrujących rodzinę (np. obchodzenie dnia urodzin, symboliczne prezenty, dobre słowo itp.) - 9 rodzin,

- Pielęgnowanie tradycji chrześcijańskich (chrzciny, I Komunia Święta, Bierzmowanie, przygotowywanie Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia) - 9 rodzin,
- Udział rodzica i/lub dziadków w życiu szkolnym dziecka – 5 rodzin.

7) Podniesieniu poziomu higieny członków rodziny oraz estetyki wyglądu mieszkania – efekt;

- Podpisanie przedłużenia umowy najmu lokalu mieszkalnego – 1 rodzina,
- Edukację, trening i modelowanie działań do wykonywania prac domowych (sprzątania, gotowania, prania, zmywania, porządkowania rzeczy itd.)- 8 rodzin,
- Naprawa sprzętu gospodarstwa domowego - 4 rodziny,
- Ocieplenie mieszkania – 1 rodzina,
- Wymiana okien – 1 rodzina,
- Wymiana pieca centralnego – 1 rodzina,
- Malowanie mieszkania – 3 rodziny,
- Położenie paneli pokojowych - 1 rodzina,
- Wymiana mebli i doposażenie mieszkania w sprzęty AGD - 3 rodziny,
- Dbanie o estetyczny wygląd mieszkania – 7 rodzin,
- Wykonywanie prac remontowych, wygospodarowanie środków finansowych na podjęcie prac budowlanych – 5 rodzin,
- Wzrost dbałości o higienę osobistą i zdrowie członków rodziny - 8 rodzin,
- Dbalność o higienę i zdrowie, zapobieganie zakażeniu koronawirusem, przestrzeganie zasad wychodzenia z domu obowiązującego w czasie epidemii – 9 rodzin.

8) Wzroście umiejętności gospodarowania budżetem domowym – efekt;

- Zwiększenie świadomości w zakresie priorytetów wydatków rodziny (ponoszenie kosztów związanych z eksploatacją mieszkania) oraz racjonalizacja gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi – 8 rodzin,
- Zwracanie uwagi na oszczędne gospodarowanie mediami i systematyczne płacenie rachunków – 9 rodzin,
- Uregulowanie zaległości w opłatach rachunków – 6 rodzinach.

9) Zwiększaniu motywacji klientów do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, kontynuowania nauki, poszukiwania pracy – efekt:

- Zarejestrowanie w PUP, uzyskanie statusu osoby bezrobotnej – 2 osoby,
- Motywowanie do poszukiwania zatrudnienia na umowę o pracę lub dodatkowych prac dorywczych – 3 rodziny,
- Rozliczenie z doradcą zawodowym w PUP skierowania proponowanego stanowiska oferty pracy, stażu – 1 osoba,
- Utrzymanie statusu osoby bezrobotnej (systematyczne zgłaszanie się do PUP w celu potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy) - 5 osób,
- Podjęcie pracy dorywczej, sezonowej - 6 osób,

- Podjęcie zatrudnienia na umowę o pracę – 2 osoby,
- Podjęcie kursu na prawo jazdy kategorii B – 1 osoba.

10) Praca nad zwiększeniem motywacji klientów do podjęcia terapii uzależnień, terapii rodzinnej, przyjmowania leków – efekt:

- Sprawy sądowe o zastosowanie obowiązku, zmiana orzeczenia poddania się leczeniu odwykowemu - 2 osoby,
- Zapisanie rodzica do terapeuty rodzinnego– 1 rodzina,
- Uczestnictwo w terapii logopedycznej z dziećmi – 2 rodziny,
- Pozyskanie skierowania do psychologa dla dziecka – 2 dzieci,
- Uczestnictwo w wizytach u psychiatry dorosłych członków rodziny – 3 osoby,
- Objęcie dzieci pomocą psychiatryczną i psychologiczną – 3 dzieci,
- Prowadzenie ciąży przez ginekologa - 2 osoby,
- Pozyskanie skierowań do lekarzy specjalistów, rejestracja wizyt lekarskich – 6 rodzin,
- Podjęcie leczenia specjalistycznego – rodziców (psychiatra, stomatolog, neurolog, ginekolog, ortopeda, nefrolog, chirurg, lekarz rodzinny) – 6 osób,
- Regularny kontakt z pediatrą (w zależności od potrzeb, bilanse zdrowia, szczepienia okresowe) – 8 rodzin,
- Podjęcie rehabilitacji dziecka w Ośrodku Wczesnej Interwencji – 1 dziecko,
- Leczenie specjalistyczne dzieci (psychiatra, poradnia preluksacyjna, neurolog, chirurg, stomatolog, ortodonta, dermatolog, endokrynolog, otolaryngolog) - 7 rodzin,
- Leczenie szpitalne dziecka, rodzica (badania specjalistyczne) – 4 rodziny,
- Stosowanie się do zaleceń lekarskich i systematyczne przyjmowanie leków - 6 rodzin.

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka

Cytowaną na wstępie ustawą wprowadzono ponadto formę wsparcia rodziny w postaci **rodziny wspierającej**, która na podstawie stosownej umowy z wójtem wspiera rodzinę przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rodziny wspierające stanowią instrument mający na celu wsparcie rodziców biologicznych w sprawowaniu opieki i wychowaniu dzieci. Gmina może spróbować zaktywizować lokalne otoczenie rodziny w celu udzielenia pomocy rodzinie. Problemy opiekuńczo – wychowawcze mogą wynikać z braku odpowiednich wzorców w rodzinach, z których pochodzą rodzice dziecka. Współpraca z rodziną wspierającą może dotyczyć różnych aspektów życia, takich jak: organizowanie czasu wolnego dzieciom, wypracowanie nawyku wspólnego spędzenia czasu przez członków rodziny, pomoc w nauce, udzielanie wskazówek dotyczących wychowania dzieci, ale również takich wydawałoby się oczywistych dla rodziny spraw, jak nauka gotowania, sprzątnięcia, utrzymywania higieny osobistej czy racjonalnego gospodarowania

budżetem domowym. Rodzina wspierająca powinna współpracować z asystentem rodziny. Pełnienie roli rodziny wspierającej jest nieodpłatne. W 2020 roku nie wystąpiła potrzeba ustanowienia rodziny wspierającej.

Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza i rodzinny dom dziecka.

Wyróżnia się następujące typy rodzin zastępczych:

- spokrewniona – mogą ją stworzyć najbliżsi krewni dziecka, czyli dziadkowie lub rodzeństwo (babcia, dziadek, brat, siostra);
- niezawodowa – może ją stworzyć zarówno rodzina dziecka niebędąca wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, jak i osoby niespokrewnione z dzieckiem;
- zawodowa – to taka rodzina zastępcza, z którą starosta zawiera umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej; tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Natomiast instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Obowiązek współfinansowania pieczy zastępczej wynika z art. 191 ust. 9 i ust. 10 przedmiotowej ustawy. Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) **10%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) **30%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 3) **50%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2020 roku w pieczy zastępczej przebywało łącznie 10 dzieci, w tym :

- w instytucjonalnej – 2 dzieci :
1 dziecko przebywa w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej w Jarosławiu,
1 dziecko w Placówce Opiekuńczo- Wychowawczej w Tarnowie,
- w rodzinnej – 8 dzieci:
5 dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
3 dzieci w rodzinie zastępczej zawodowej.

Dzieci w pieczy zastępczej umieszczane są postanowieniem Sądu.

Pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2020 roku był współfinansowany przez gminę.

Wysokość środków przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniosło:

Rok 2020	Pieczka rodzinna	Pieczka instytucjonalna
	30 422,11 zł	71 405,49 zł
Razem:	101 827,60 zł	

W zakresie pieczy zastępczej opłaty wnoszonej przez gminę wydatki poniesione w 2020 r. przedstawiają się następująco:

- za 3 dzieci 10% tj. 1642,47 zł
(tj. za 2 dzieci od 01.01. do 19.09. 2020 r. - 1 198,31 zł,
1 dziecko od 19.06. do 31.12.2020 r. - 444,16 zł)
- za 2 dziecko 30% tj. 5 679,64 zł
(tj.za 2 dzieci od 20.09. do 31.12.2020 r.- 1 401,88 zł,
1 dziecko od 01.01.do 02.06.2020 r.- 4277,76 zł)
- za 4 dzieci 50% tj. 23 100,00 zł.

Łącznie za 2 je dzieci wydatkowano kwotę: 30 422,11 zł

W zakresie pieczy instytucjonalnej wydatki poniesione w 2020 r. przedstawiają się następująco w zakresie opłaty wnoszonej przez gminę:

- za 2 dzieci 50% tj. 71 405,49 zł
(tj. za roczny pobyt 1 dziecka w RPO-T - 35 187,06 zł i za roczny pobyt 1 dziecka w PO-W – 36 218,43 zł)

Łącznie za 8-ro wydatkowano kwotę: 71 405,49 zł

W 2020 roku na bieżąco asystent rodziny, pracownicy socjalni, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego monitorowali sytuację dzieci i rodzin przeżywających problemy w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Częste wizyty w środowisku, kontakt z pedagogiem w szkole, kuratorem zawodowym, społecznym i przedstawicielami policji pozwoliły na podjęcie działań zaradczych. Monitoring prowadzony był również po zakończeniu pracy z rodziną objętej wsparciem asystenta rodziny.

W 2020 roku ogółem na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny wykorzystano środki w wysokości: 154 211,23 zł.

Potrzeby w zakresie realizacji zadań na 2021 rok.

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012 r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakładając na gminę zadania nałożyła jednocześnie obowiązek finansowania realizacji tych zadań w znacznym zakresie.

W ustawie przewidziano wprowadzenie mechanizmów wsparcia finansowego jednostek samorządu terytorialnego środkami budżetu państwa w realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednakże ze względu na trudną sytuację finansów publicznych środki te są ograniczone. Z konstrukcji przepisów ustawy jednoznacznie wynika, że przyznanie dotacji celowej nie jest obligatoryjne, w związku z czym nie stanowi ona zabezpieczenia dofinansowania przez państwo zadań realizowanych przez samorządy.

W związku z powyższym większość realizowanych działań gmina musi finansować we własnym zakresie zabezpieczając na ten cel środki w budżecie.

Rok 2021 i kolejny będą kontynuacją prowadzonych działań w zakresie pomocy rodzinie znajdującej się w trudnej sytuacji, która nie wykonuje swoich funkcji rodzicielskich w sposób prawidłowy oraz zapewnienia rodzinie z problemami potrzebnego wsparcia.:

w szczególności poprzez:

- utrzymanie i rozwój usługi asystenta rodziny,
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej i instytucjonalnej,
- realizację działań przewidzianych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Radymno na lata 2021 – 2023.

Radymno, dnia 08-02-2021 r.

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Alicja Korecka-Jacek